

(דף טו ע"א) איהי של שפחה, ותחת שלש רגזה ארץ וגומר (משלי ל לא) תחת עבד פי ימלוד, ושפחה
פי תירש גבירתה.

אלהים דא מן ויאמר אלהים יהי אור, איהו נתיב תליתאה, יהי אור י"ה אורי, או"ר י, וכד
האי נקודה אתעטפת (נ"א אתפשט) בהאי אור ואתעבדת אורי, מהכא אתמשכו כל החיות.

קם סבא חד פתח ואמר, יהי אור ויהי אור, יהי אור דא ימינא, ויהי אור דא שמאלא, ובכל
אתר ויהי איהו לשון צער, ובגין דא ויהי היום דדא איהו ראש השנה דאיהו שמאלא, דאיהו
דן דינא דכל עלמא, ובגין אתמר (בראשית א ג) ויהי אור, וירא אלהים את האור כי טוב, דא
עמודא דאמצעיתא דאיהו טוב, ויבדל אלהים בין האור ובין החשך (שם), בין האור דא אהרן
כהנא, ובין החשך דא קרח, אמר משה לי אתחזי לאפרשא מחלקת, דאנא איהו דיוקנא דטוב
דלעילא, חזא דאתדבק קרח בחשוכא דסגרא אחרא, ואכחיש עובדא דבראשית, דלא בעא
לאתדבקא בשמאלא דאיהו לוי, אמר הפדלו מתוך העדה הזאת (במדבר טז כא).

ורזא דמלה ויבדל אלהים בין האור ובין החשך (בראשית א ד), ויקרא אלהים לאור יום ולחשך
קרא לילה (שם ה), שוקא דימינא דהוא אור, דאתמר ויבדל אלהים בין האור איהו שוקא ימינא
כהנא, דאתמר ביה (תהלים טז יא) נעמות בימינה נצח, ובמה דנצח אתקשר בימינא, הכי הוד
אתקשר בשמאלא, ויהי ערב ויהי בקר יום אחר, ערב דא ערב דיצחק, בקר דא בקר דאברהם,
יום אחד עמודא דאמצעיתא וצדיק דחשבנין חד, ולית יום בלא לילה דאיהו שכינתא.

אדהכי הא קלא סליק ומתפוצץ ברומי רקיעין, ויהוה אמר, משריין קדישאן דמתיבתא דרקינא
דלעילא ותתא, אזרזו ואתקנו לקדמות מטרוניתא, דקא אתיא למיעאל קדם מלפא, בכמה
קשוטין דפקודין דעשה, קומו משריין לקדמותה, אדהכי הא קלא תנינא הוה מתערא לגבי
מארי מפתחן, הא שכינתא קא אתיא למיעאל להיכלא דילה, אדניי שפתי תפתח.

בההוא זמנא מטרוניתא עלאה קא נחתת לגבה, לקבלא לה בפקודא קדמאה, בכמה קלין
ושופרות, וסלקין תרנייהו לגבי מלפא, ובלהו הוו שאלין (שיר ה ה) מי זאת עולה מן המדבר,
מ"י דאיהי אימא עלאה, בזאת עולה, וכד סליקת לעילא אתעבדת פסא למלפא עלאה, ובה
פתח אנכי, דהכי סליק לחשבן פס"א, וכד אתחברו תרנייהו אתמר בהו (שמות כ ב) אנכי יהוה
אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים.

אשר איהו רמיז במלת בראשית, אשר דא אימא, דאיהי אשר אהי"ה, אשר קדשנו במצותינו,
אשר קדש ידך מבטן, דאיהי בטן דאתמר ביה (איוב לט כט) מבטן מי יצא הקרח, הקרח הנורא
(יחזקאל א כב), מאי נורא דא עמודא דאמצעיתא, מאי קדש ידך מבטן, בטן דאתמר ביה דא
צדיק, אשר דאיהי אימא עלאה, קדשנו בעמודא דאמצעיתא, וצונו בצדיק, על כל פקודא
ופקודא, בגין דחד איהו מצוה וחד עושה, חד מצוה על המצוה דאיהי שכינתא, מצות יהוה

בְּרַחֵם מְאִירַת עֵינַיִם (תהלים יט ט), וְחַד עוֹשֶׂה עֲשִׂיתָהּ דְּאִיהוּ מַעֲשֶׂה דְּפַקוּדָא, דְּהִכִּי אוּקְמוּהוּ מְאִירַי
מִתְנִיתִין גְּדוּל מְצוּהָ וְעוֹשֶׂה מִמִּי שְׂאִינוּ מְצוּהָ וְעוֹשֶׂה.

וְעוֹד מְצוּהָ דָּא עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ מְצוּהָ מְסֻטְרָא דְּאִפָּא דְּאִיהוּ רַא"ש, וּמְסֻטְרָא דְּאִימָא
דְּאִיהִי אִשְׁרָה, וְהִכִּי צְדִיק מְצוּהָ וְעוֹשֶׂה מִתְרוּוִייהוּ, וּבְגִין דָּא אֲתָמַר עַל תְּרוּוִייהוּ אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ,
אִמָּא קִדְשָׁנוּ וְאָבָא צְנוּנוּ, עַל מָאן עַל שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, דְּאִיהִי פֶטֶר כָּל רַחֵם, פְּתִיחוּ דְּרַחֵם,
דְּאִיהוּ רַמ"ח פְּקוּדִין, אִיהִי מְצוּת יְהו"ה בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר דְּמִלְפָּא, אִיהִי מְצוּהָ, וְעוֹד אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ
מְסֻטְרָא דְּאִפָּא (ד טו ע"ב) וְאִימָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית א ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר,
וַיֹּאמֶר מְסֻטְרָא דְּאִפָּא דְּאִיהוּ י', יְהִי מְסֻטְרָא דְּאִימָא דְּאִיהִי ה', חַד אֲמִירָה וְחַד הוֹיָה, עֲשִׂיתָהּ
דְּתְרוּוִייהוּ יְהִי אוֹר.

וְעוֹד אֲשֶׁר עַל שֵׁם בְּאִשְׁרֵי כִּי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת (בראשית ל יג), אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם (שמות כ ב),
וְכִי עָבַד דְּאִיהוּ בְּכִי אִסְרֵי דְּמִלְפָּא, וְאֲבִטַח לִיהּ מִלְפָּא לְאַפְקָא לִיהּ מִכִּי אִסְרֵי, אִית לִיהּ לְמִלְפָּא
לְשִׁבְחָא גְּרַמִּיהּ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כַּמָּה זְמַנִּין, אֶלְא חֲמִשִּׁין זְמַנִּין אֲדַכִּיר בְּאוֹרֵייתָא
יְצִיאַת מִצְרַיִם, לְקַבֵּל חֲמִשִּׁין תְּרַעִין דְּבִינָה, לְאַשְׁתַּמוּדְעָא לֹון מָאן אַתָּר אֲפִיק לֹון מִן גְּלוּתָא.

וְכַד נְחַתַּת לְגַבִּייהוּ נְחַתַּת לְמַפְרָק לֹון בְּכַמָּה קָלִין וּבְרַקִּין, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (שמות יט טז) וַיְהִי בַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיּוֹת הַבֶּקֶר וַיְהִי קוֹלוֹת וּבְרַקִּים וּגּוֹמֵר, וְעַלִּייהוּ אֲתָמַר (שם כ יח) וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת
הַקּוֹלֹת, אֶת דָּא שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, דְּהוֹת סְלָקָא בְּכָל קָלָא וְקָלָא מֵאִינוּן שְׁבַע קָלִין, וְאִיהִי הוֹת בַּת
קוֹל דְּכָל חַד וְחַד, קוֹל דְּבָרִים אַתָּם שְׁמַעִים (דברים ד יב), דָּא קָלָא עֲלָאָה פְּלִילָא מִתְלַת קָלִין עֲלָאִין,
דְּאִינוּן תְּלַת סְפִירָן עֲלָאִין, וְעַל אִימָא עֲלָאָה אֲתָמַר (שם) וַתִּמְוַנֶּה אֵינְכֶם רוּאִים זוֹלָתִי קוֹל, אֲבָל
בַּת קוֹל עֲלָהּ אֲתָמַר וְכָל הָעָם רוּאִים אֶת הַקּוֹלֹת, וְאֶת, וְאֶת וְדָא, דְּאֲתָמַר בְּהּ (במדבר יב ח) וַתִּמְוַנֶּת
יְהו"ה יָבִיט, קוֹלוֹת אִינוּן מְסֻטְרָא דְּעֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, אִיהוּ קוֹל הַשּׁוֹפָר שְׂבִיעָאָה בְּאִימָא
עֲלָאָה, וְלִתְתָא שִׁית קָלִין.

בְּרַקִּים מְסֻטְרָא דְּצְדִיק, דְּאֲתָמַר בִּיהּ (זכריה ט יד) וַיֵּצֵא כַּבְרֶק הַצֹּוֹ, עָנָן דָּא שְׂכִינְתָא פְּלִילָא מִשְׁבְּעָה
עָנְנֵי כְבוֹד, דְּבָהּ מִתְפַּסִּין קָלִין וּבְרַקִּין, וּמְסֻטְרָא דִּמְיִנָּא אֲתָקְרִיאַת עֲנָנָא, וּמְסֻטְרָא דְּשִׁמְאֵלָא
עֲרַפֵּל, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (שמות כ כא) וּמִטְּשָׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרַפֵּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים. וְעוֹד אָנְכִי דָּא
שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, וְרָזָא דְּמִלְּהָ אָנְכִי אָנְכִי הוּא מְנַחֲמְכֶם (ישעיה נא יב), אִימָא עֲלָאָה אָנְכִי לְעִילָא,
אָנְכִי אִימָא תַּתְּאָה לְתַתָּא וְעַל תְּרוּוִייהוּ אֲתָמַר (דברים לב לט) רָאוּ עֵתָהּ כִּי אָנִי אֲנִי הוּא, כְּשִׁמְךָ
אֱלֹהִים כִּן תְּהַלְתֶּךָ עַל קַצְוֵי אֶרֶץ (תהלים מח כא).

הָא הָכָא פַּקוּדָא קְדָמָאָה, וְלִית פַּקוּדָא דְּלָא אֲתִיְהִיב בְּדַחִילוֹ וְרַחִימוֹ דְּאִיהוּ ב', וְדָא ב' מִן
בְּרַאשִׁית דְּחִילוֹ דִּירָאָה וְרַחִימוֹ, דְּאִינוּן ב' עֲלָאָה ב' תַּתְּאָה, ב' עֲלָאָה הָא אֲתָמַר דְּאִיהוּ דְּחִילוֹ
וְרַחִימוֹ, ב' בְּתַרְאָה (נ"א תַּתְּאָה) תּוֹרָה וּמְצוּהָ, וְאִיהִי ב' מִבְּרָא, בְּהַפּוּדָא אֲתָנוּן אֲב"ר, אִיהִי מְצוּהָ
בְּכָל (נ"א דְּכָל) אֶבֶר וְאֶבֶר, פַּקוּדָא קְדָמָאָה אִיהוּ אָנְכִי יְהו"ה אֱלֹהֵיךָ (שמות כ ב), וְאִיהוּ ב', דְּחִילוֹ

וְרַחֲמֵינוּ, אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ (ויקרא יט ג) מִסְטָרָא דְדַחֲלוֹ, כְּכַד אֶת אָבִיהָ וְאֶת אִמָּהָ (שמות כ יב)
מִסְטָרָא דְרַחֲמֵינוּ, וְתַרְוִייהוּ אֵינוֹן זְכוֹר וְשִׁמּוֹר.

תְּפִלִּין דְּרֵאשׁ וְתְּפִלִּין דְּיָד, אָבָא תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא (נ"א על רישא) דְּאִיהוּ רֵאשׁ דְּבִרְךָ אִמְתָּ (תהלים קיט
ס) עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, אִמָּא תְּפִלִּין דְּיָד דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא תַתְּאָה, אָבָא וְאִמָּא תְּפִלִּין דְּמֵאֲרִי
עֲלָמָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהָ דְאֵינוֹן בְּרָא וּבְרַתָּא אֵינוֹן תְּפִלִּין דְּיָלָן.

וְעוֹד נְתִי"ב תְּלִיתָא"ה, בִּיהַ פְּקוּדָא תְּלִיתָא דְאִיהוּ נְבוּאָה"ה, תְּדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית א ג) וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, חֲמִשׁ אוֹר אֵינוֹן, וְעֲלִייהוּ אֶתְמַר (יחזקאל א א) נִפְתַּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאֶה
מְרִאוֹת אֱלֹהִים, אִמָּא עֲלָאָה מְרִאָה סְתִימָא דְלִית בָּהּ דְּמִיּוֹן, אִמָּא תַתְּאָה מְרִאָה בְּאֶתְגַּלְיָא
דְּאִית בָּהּ דְּמִיּוֹן, וְעֲלָה אֶתְמַר (הושע יב יא) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה, אֲדַמָּה אִיהִי דְמִיּוֹן לְכָל נְבִיאָא,
וְלְכָל חַד כְּפוּם חִילִיָּה, וּבְגִין דְּאִיהִי שְׁלֵטָא עַל כָּל מְרַפְבוֹת דְּלַתְתָּא, וְעַל כָּל כְּכַבֵּיא וּמְזֻלִי, וְאֶלְגִּין
וּדְשָׁאִין, וְעַל כָּל עוֹפֵי שְׂמַיָּא וְחַיּוֹן וְאֶרְעָא, וְנוֹנֵי יָמָא, בְּגִין דָּא אֶתְקֵרִיאַת בְּשִׁמָּא דְכְלָהוּ, מִסְטָרָא
דְּחַיּוֹן אֶתְקֵרִיאַת חַיָּה, וּמִסְטָרָא דְעוֹפִין נְשֵׁר יוֹנָה צְפוּר, וּמִסְטָרָא דְנוֹנֵין תְּדִג, סְטָרָא (נ"א שְׂפָחָה)
בִּישָׁא בְּהַפּוּכָא דְגָה, וּמִסְטָרָא דְעֶשְׂבִין אֶתְקֵרִיאַת שְׂכִינְתָא שׁוֹשְׁנָה.

